

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2018. október 19.

EGÉSZSÉGÜGY ISMERETEK

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2018. október 19. 8:00

Időtartam: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

A vizsgázó csak a kiosztott feladatlapon dolgozhat, piszkozatot készíteni szabad.

A megoldáshoz **nem használhat segédeszközt.**

- Fekete vagy kék színű tollal írjon!
- A feladatokat olvassa el figyelmesen, majd az utasításoknak megfelelően oldja meg!
Törekedjen az olvasható írásra, a szakmailag helyes megfogalmazásra és az áttekinthető formára!
- Ha a **zárt jellegű feladatoknál** (teszt) az összes lehetséges választ megjelöli, akkor nem kap pontot. Ha a javítási-értékelési útmutatóban szereplő megoldások számánál több választ jelöl meg, akkor a többletválaszok számával a pontszámot csökkenteni kell.
- **A nyílt végű kérdések megoldásaként** szakkifejezéseket, egy-két szavas választ, egész mondatot, több mondatból álló válaszokat vagy fogalmazást (esszét) kell írnia. Ügyeljen a nyelvhelyességre és a szakmailag helyes megfogalmazásra!
- Tévedés esetén javíthatja a rossz megoldást, de helyes megoldásnak csak az egyértelmű javítás fogadható el.

Teszt jellegű feladatok

1. Párosítsa az alábbi gyógyszerformákat és meghatározásukat!

8 pont

1. por	A) Cukormázzal vagy egyéb anyaggal bevont tabletta, amely a vékonybélben oldódik.
2. kúp	B) Orálisan adagolható gyógyszerforma, amelynél a hatóanyagot lágy, vagy kemény zselatinburokba helyezik.
3. draszté	C) Bőrön keresztül történő gyógyszerbejuttatást tesz lehetővé, a hatóanyag a felragasztást követően kezd a bőrbe jutni.
4. kapszula	D) Szilárd gyógyszerforma, csomagolás szerint lehet osztott vagy osztatlan.
5. gél	E) Folyékony gyógyszerforma, folyékony közegben eloszlatott szilárd halmazállapotú szemcséket tartalmaz. Használat előtt fel kell rázni.
6. emulzió	F) Alapanyaga zselatinos glicerin és kakaóvaj. Szobahőmérsékleten szilárd, testhőmérsékleten megolvad.
7. szuszpenzió	G) Egymással nem elegyedő folyadékfázisokból álló gyógyszerkészítmény. Használat előtt fel kell rázni.
8. transzdermális tapasz	H) Bőrön alkalmazható, átlátszó, könnyen kenhető, vízzel lemosható gyógyszerkészítmény.

1.- ..... 2.- ..... 3.- ..... 4.- ..... 5.- ..... 6.- ..... 7.- ..... 8.- .....

2. Húzza alá a kórházban ápolott fertőző beteg izolálásának higiénés követelményeire vonatkozó hamis állításokat!

3 pont

- A kórterembe történő be- és kilépés előtt kötelező a kézfertőtlenítés, váltóköpeny használata.
- A beteg a kórtermet csak étkezés, WC használat és vizsgálatok esetén hagyhatja el.
- Védőkesztyű használata azért is előnyös, mert kiválthatja a kézfertőtlenítést.
- Váladékkal szennyeződés lehetősége esetén védőkötény használata javasolt.
- Külön ápolási eszközöket kell biztosítani a kórteremben, amelyeket nem szabad onnan kihozni.
- A kórteremben minden munkanap végén zárófertőtlenítést kell végezni.

3. Az alábbi állítások közül jelölje „i” betűvel az igaz, illetve „h” betűvel a hamis állításokat!

4 pont

Állítás	Igaz (i), vagy hamis (h)?
A Norton-skála szempontjai közé tartozik a beteg kooperációs készsége.	
Háton fekvő betegnél decubitus alakulhat ki többek között a keresztcsonti tájékon, a koponya hátsó részén, a könyöknél.	
Az alultápláltság a decubitus egyik rizikófaktora.	
Az antidecubitor eszközök közül a statikus matracok váltakozó nyomást biztosítanak oly módon, hogy egy készülék a levegőt a matrac egyik részéből a másikba nyomja át.	

4. Állítsa sorrendbe a fekvőbeteg ágyban történő mosdatásának hagyományos lépéseit! Írja a megfelelő sorszámot az állítás elé!

4 pont

- ..... mellkas és has lemosása
- ..... arctisztítás
- ..... nemi szervek és a végbél környékének lemosása
- ..... comb és láb lemosása
- ..... keresztcsonttájék lemosása
- ..... hát lemosása
- ..... fülek és nyak megtisztítása
- ..... kar és kéz megtisztítása

5. Húzza alá az igaz állításokat!

3 pont

- a) A kétéves gyermek már biztosan tud járni és szaladni, a lépcsőn utánlépéssel felmenni.
- b) A nagykutacs átlagosan 18 hónapos kor körül záródik.
- c) Kb. 1,5 éves korra a gyermek játéktevékenységében megjelenik az utánzás és a szerepjáték, amely ekkortól az uralkodó játékforma lesz.
- d) A 3. életév végére kialakul a kéz finommozgása, az ujjak koordinálása, ennek köszönhetően a gyermek már tud például gyöngyöt fűzni, rajzolni.
- e) Általában 3 éves kor körül jelennek meg a gyermek beszédében a kétszavas mondatok.
- f) A gyermek fogápolását meg lehet kezdeni, amint kibújta a 24 tejfog.

6. Párosítsa a drogok alábbi csoportjait a jellemzőikkel!

3 pont

1. Depresszánsok
2. Stimulánsok
3. Hallucinogének

- A) Azok a drogok, amelyek elsődleges hatása a tudati működés, észlelés, a gondolkodási folyamat megváltoztatása és módosult tudatállapotok létrehozása.
- B) Elsődlegesen nyugtató hatású szerek.
- C) Azok a szerek, amelyek elsődlegesen gyorsítják a központi idegrendszer működését.

1.- .....   2.- .....   3.- .....

7. Húzza alá az időskorra vonatkozó igaz állításokat!

3 pont

- a) Az időskor meghatározásakor kétféle életkort különböztetünk meg: a kronológiai kort, amelynél a szervezet élettani állapotát vesszük figyelembe, és a biológiai kort, azaz a naptári életkort.
- b) A WHO meghatározása szerint az időskor 60-74 éves kor közé tehető.
- c) A szaglózérzékelés és az ízérzékelés idős korra csökken, de ennek mértéke egyéni eltéréseket mutat.
- d) Idős nőknél a gáti izomtónus fokozódása miatt gyakori a vizeletürítés sürgőssége.
- e) Az öregkorban súlyos lelki problémát okozhat a magány és a feleslegessé válás érzése.
- f) Idős korban az izomzat tömege csökken, összehúzódó képessége azonban nő.
- g) Az idősek gyógyszerelésénél figyelembe kell venni, hogy a gyógyszerek felszívódása romlik, lassúbb lesz a gyógyszereloslás, a kiválasztás és kiürülés.

8. Csoportosítsa a széklet alábbi összetevőit a megadott szempontok szerint!

Írja a betűjeleket a megfelelő vonalra!

6 pont

- a) nyák
- b) bélbaktériumok
- c) vér
- d) bélnyálkahártyáról levált hámsejtek
- e) emésztetlen étel
- f) emésztőnedvek

A széklet normális összetevői:.....

A széklet kóros anyagai: .....

9. Csoportosítsa a fej alább felsorolt izmait a megadott szempontok szerint!

Írja a betűjeleket a megfelelő vonalra!

5 pont

- a) trombitásizom
- b) külső és belső röpcsonti izom
- c) halántékizom
- d) nevetőizom
- e) száj körüli záróizmok

Mimikai izmok: .....

Rágóizmok: .....

10. Húzza alá az igaz állításokat!

3 pont

- a) Orrvérzés esetén a beteget le kell ültetni, fejét hátra kell hajtani. Ha ilyen módon a vérzés 5 perc múlva nem áll el, parittyakötést kell felhelyezni.
- b) Baleseti sérüléskor, ha az orrból híg, véres folyadék szivárog, koponyaalapi törésre kell gondolni.
- c) A hajszáleres vérzés sötétvörös, gyöngyöző, szivárgó.
- d) Vénás vérzés csillapításakor a vérző testrészt lesüllyesztjük a szív szintje alá, majd a seb ellátását követően nyomókötést helyezünk rá.
- e) Elsősegélynyújtás során tilos a mélyen lévő, rögzült idegen testet eltávolítani a sebből.
- f) Az artériás nyomópontok alkalmazásakor az elsősegélynyújtó a vérző sebbe nyúlva végez vérzéscsillapítást.

11. Párosítsa a pulzus alábbi eltéréseit a jellemzőiket! Írja a megfelelő betűjelet a vonalakra!

6 pont

1. A pulzusszám 80/perc felett van.	A) Tachycardia
2. A pulzusszám 60/perc alatt van.	B) Pulzusdeficit
3. Az arteria radiálison mért pulzusszám és a szívösszehúzódások száma között eltérés van.	C) Filiformis pulzus
4. Szapora, elnyomható pulzus.	D) Bradycardia
5. A ritmosos szív működés rendszeresen vagy rendszertelenül kimarad, amit a beteg egy nagyobb dobbanásként érzel.	E) Arrhythmia absoluta
6. A pulzushullámok nagysága, ritmusa és időköze is szabálytalan.	F) Extrasystolia

1.- ....

2.- ....

3.- ....

4.- ....

5.- ....

6.- ....

12. Az alábbiak közül válassza ki a helyes állítást, és annak betűjelét írja a vonalra!

2 pont

- a) Az egészségkultúra maga az elsajátított életmód.
- b) Az egészség nem más, mint a betegség hiánya.
- c) Az egyén életmódjával szabályozhatja az egészségi állapotát.
- d) Az egészségkultúra speciális, független a kultúra más területeitől.

.....

Rövid válaszokat igénylő feladatok

13. Soroljon fel öt gyógyintézeti gyógyszerhárolásra vonatkozó szabályt!

5 pont

.....
.....
.....
.....
.....

14. Nevezze meg az alábbi jellegzetes fájaldmak okát!

3 pont

- a) Deréktájrról kiinduló, igen erős fájdalom, amely a húgyvezeték mentén az alhasba, a combok belső felszíne irányába sugárzik. Gyakori vizeleési ingerrel jár.

.....

- b) Általában a gyomortájon kezdődő fájdalom, ami egyre inkább típusos helyre, a jobb alhasra lokalizálódik. Hányással, lázzal jár.

.....

- c) Hirtelen jelentkező, szegycsont mögötti fájdalom, amely kisugárzik a bal váll irányába. A beteg halálfélelmet érez, verejtékezik, arca sápadt. A roham nem szűnik meg spontán, gyógyszer adására is csak enyhül.

.....

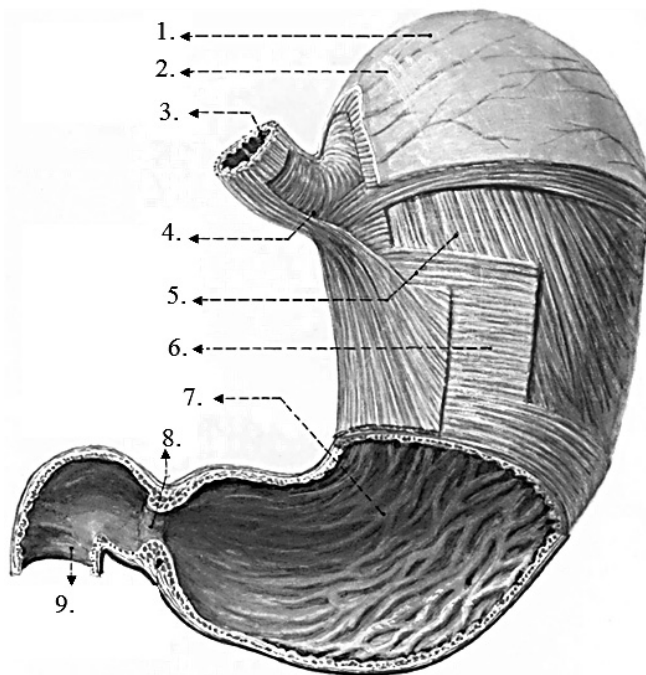
15. Soroljon fel öt szempontot, amelyeket figyelembe kell venni a csecsemők mozgásfejlesztésének elősegítése érdekében!

5 pont

.....
.....
.....
.....
.....

16. Az alábbi képen egészítse ki a számmal jelölt képletek megnevezését magyarul és latinul!

5 pont

1.
.....
2. Savós hártya – tunica serosa
3. Nyelőcső - esophagus
4.
.....
5. Izomréteg – tunica muscularis
6.
.....
7. Nyálkahártya réteg – tunica mucosa
8.
.....
9.
.....

Forrás: Dr. Donáth Tibor: Anatómiai atlasz

17. Soroljon fel ötöt a fertőtlenítő eljárások hatékonyságát befolyásoló tényezők közül!

5 pont

18. Egészítse ki az alábbi mondatokat!

5 pont

A vérplazmát .....%-ban víz alkotja. Ezen kívül a fontosabb összetevői közé tartoznak a fehérjék, szénhidrátok, zsírok, festékanyagok, hormonok és .....

A fehérjék közül az albuminok a vérfehérjék .....%-át adják. Ezeknek jelentős szerepük van a vér ozmózis nyomásának és ..... a szabályozásában. A globulinok lehetnek alfa-, béta- és ..... globulinok, túlnyomórészt ez utóbbihoz kötődnek az .....

A vérzsírok fő fajtái a ..... és a triglicerid. Ide tartozik a lecitin is, amely csökkenti a vér ..... szintjét. Az ártó hatású lipoproteinek (LDL) felelősek az ..... kialakulásáért, míg a kedvező hatású lipoproteinek (HDL) gátolják a zsír lerakódását az érfalra.

A vér a szénhidrátokat ..... formájában szállítja.

19. Töltse ki az alábbi táblázat hiányzó részeit!

6 pont

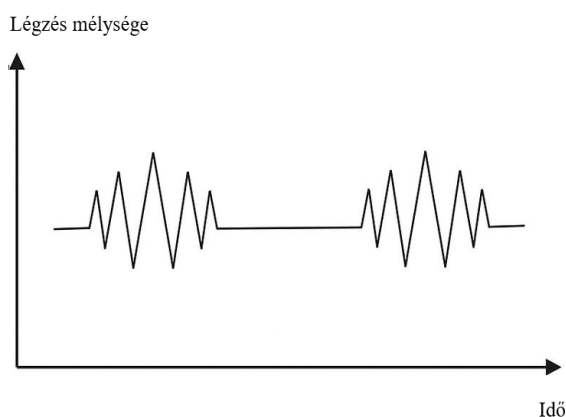
A szervezet reakciói		
Jelző reakciók	Védekező reakciók	Szöveti elváltozásban és működésváltozásban megnyilvánuló reakciók
-	- immunvédekezés	- túltengés és túlburjánzás
-	-	- sorvadás és visszafejlődés
	- autoimmun betegségek	- .....
		- .....

20. Sorolja fel a szem fénytörő közegeit magyarul!

4 pont

21. Válaszoljon röviden az alábbi kérdésekre!

2 pont

a) Mely kóros légzéstípus látható a képen?

.....

b) Milyen károsodás esetén fordulhat elő ez a légzéstípus? Írjon egy példát!

.....

Forrás: <https://commons.wikimedia.org/wiki>

22. Soroljon fel a mozgásában akadályozott, erőtlén beteg etetésének és itatásának szabályai közül hatot! Egészítse ki az alábbi felsorolást!

6 pont

- Etetés előtt tegyünk rendet, az ágyasztalt állítsuk megfelelő helyre.
- Helyezzük a beteget félig ülő helyzetbe, tegyünk az álla alá szalvétát.
- Az ételt az ágyasztalra helyezzük oly módon, hogy a beteg lássa.
- Etetéskor úgy ülünk le, hogy kényelmesen elérjük az ételt és a beteget is.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

23. Egészítse ki a külső automata defibrillátor (AED) alkalmazásával kapcsolatos alábbi folyamatleírást!

4 pont

1. BLS végzése algoritmus szerint.
2. Defibrilláláshoz a beteg száraz alapon fekdjön, ha van, a mellkasáról el kell távolítani a gyógyszeres tapaszt.
3. Ha megérkezett az AED, be kell kapcsolni a készüléket, és követni kell az utasításokat:
4. ....
.....
5. Csatlakoztatni kell a kábelt a készülékhez. Ha több elsősegélynyújtó van a helyszínen, a BLS eddig folyamatos.
6. ....
7. Ha a készülék sokkolandó ritmust észlel és feltöltött, meg kell győződni, hogy senki nem ér-e a beteghez.
8. ....
9. ....
10. Szükség esetén a folyamatot addig kell ismételni a gép utasításai alapján, amíg nem tér vissza a keringés, vagy a mentők meg nem érkeznek.

	a feladat sorszáma	maximális pontszám	elért pontszám	maximális pontszám	elért pontszám
Teszt jellegű feladatok	1.	8		50	
	2.	3			
	3.	4			
	4.	4			
	5.	3			
	6.	3			
	7.	3			
	8.	6			
	9.	5			
	10.	3			
	11.	6			
	12.	2			
Rövid válaszokat igénylő feladatok	13.	5		50	
	14.	3			
	15.	5			
	16.	5			
	17.	5			
	18.	5			
	19.	6			
	20.	4			
	21.	2			
	22.	6			
	23.	4			
Az írásbeli vizsgarész pontszáma				100	

_____ dátum

_____ javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
Teszt jellegű feladatok		
Rövid válaszokat igénylő feladatok		

_____ dátum

_____ dátum

_____ javító tanár

_____ jegyző